Nr. 107. Sibiiu, Joi 11 Septemvre 1880. Anul XXVIII.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl
Pentru **străinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la:
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47,
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Revista politică.

Sibiiu, în 10 Septemvre.

După ce s'a decretat în capitala Ungariei ecsilarea limbei nemţesci din teatru, a pus-o conventul calvinesc, într'unit în Budapesta, la ordinea ḑilei. S'a discutat în convent: dacă are sĕ mai remână limba nemţească în planul de învĕţămênt sau sĕ o steargă din plan cu totul. În convent limba nemţească a avut de astădată mai mult noroc, ca în sala representanţilor capitalei. Susţinerea limbei nemţesci este votată cu 16 contra 5 voturi. Discusiunea însĕ a dovedit în destul, că elementele ostile limbilor nemaghiare se sporesc şi în convent, şi că fanatismul maghiarizătoriu se estinde într'un mod îngrozitoriu, ca o boală contagioasă, în toate păturile societăţei maghiare. Torentul devine din ḑi în ḑi mai ameninţătoriu.

Presa nemţească din Austria şi din Germania ia notiţă serioasă de cele ce se petrec în Ungaria. Seriositatea merge până la ameninţare. Eată o probă din „Naţional Zeitung“ din Berlin:

„„*Globul Ungariei*“ inregistrează un triumf nou. Representanţa din Pesta a denegat concesiunea unui teatru nemţesc, după cum ḑicea un orator, sub cuvênt, că teatrul nemţesc este instrument de germanisaţiune. În adevĕr, un teatru nemţesc va „germanisa“ cu anevoie Pesta, de oare-ce este deja în prevalenţă o cetate nemţească. În zadar zugrăvesce administraţiunea cetăţii colţurile stradelor cu nume maghiare, nimenea nu le cetesce, nu le bagă în samă. Ḑiarele conducĕtoare sûnt nemţesci, întreprinderile comerciale şi industriale conducĕtoare şi conduse sûnt nemţesci, limba nemţască se aude pe toate stradele şi în toate localurile publice. Numai unde domnesce guvernul şi în uliciorele cele întunecate laterale, domnesce şi idioma ungurească. Representanţilor cetăţii, cari au denegat concesiunea nu le putem deschide perspectiva, că hotărîrea lor va fi în stare sĕ schimbe ceva în lucru. Mânia impotentă şi barbarismul mărginit a unei astfeliu de atitudini nu face nicăiri propagandă pentru maghiarism, nici chiar între Maghiarii din Pesta, cari înşişi se vor urî de monotonia teatrului maghiar. Maghiarii însĕ n'au ajuns încă la sfârşitul lucrurilor. Popoarĕle de a lungul Dunărei, când vor face revisiune situaţiuneilor, Maghiarii vor avè o specifică posiţiune critică, căpătându-şi poate resplata pentru îngânfarea lor“.

În Budapesta au fost şi poate mai sûnt, conferenţe ministeriale, la care au luat parte ministrii comuni Haymerle, Slavy şi Bylandt-Rheidt şi ministrul cislaitanic Dunajewski. Conferenţa a avut de scop bugetul în forma, cum are a se presenta delegaţiunilor. Se ḑice, că conferenţa nu s'a putut unì asupra bugetului de resboiu.

Crisa ministerială ce avu loc în Francia în ḑilele aceste a făcut sensaţiune în toată Europa. Ministrul Freycinet, capul cabinetului, s'a retras din causa diferenţelor între sine şi colegii sei în afacerea decretelor privitoare la societăţile călugăresci. Motivul cel adevĕrat însĕ, ḑice presa germană, este neînţelegerea între Freycinet şi Gambetta asupra politicei esterne. În Berlin se esplică crisa ministerială francesă ca identică cu politica de revindicaţiune.

Lucrurile în Albania sûnt foarte încurcate. Nu se mai poate ocoli ciocnirea între Muntenegreni şi Albanezi. Riza-paşa cu remăşiţele batalioanelor sale (cei mai mulţi soldaţi au „desertat“ la Albanezi) şi au căutat de drum. Este vorba dacă flotele combinate vor bombarda cetatea Dulcigno. Dară şi dacă cetatea va cădè jertfă bombardamentului, Muntenegrenii tot se vor încăiera cu Albanezii. Cei dintâiu au ambiţiunea de a se bate pentru teritoriul ce l'a asignat Europa ţerei lor; cesti din urmă au curagiul de a apĕra tot petecul de pământ albanez. 8000 Albanezi stau înarmaţi în Dulcigno. Albanezii crestini şi Miriditii au reintrat în ligă. Cu un cuvênt: toată situaţiunea este de aşa, în cât încăierarea are sĕ se înceapă. Va remânè resboiul localisat la marginile Albaniei şi Muntenegrului? Eată întrebarea, la care este cu anevoie a respunde.

Convorbire cu principele Napoleon.

Unul din redactorii ḑiarului turinez „Risorgimento“ a avut o convorbire cu principele Napoleon, din care reproducem următoarele întrebări şi rĕspunsuri:

— Credeţi Alteţă, că republica poate esista mult timp în Francia?

— Republica da, dar cea de aḑi nu; ea nu este vitală. Constituţia ei este astfeliu, încât nu dă loc la reforme serioase şi la progres; şi poporul francez voesce sĕ meargă înainte. Când la noi monarchia a pus o stavilă acestei înaintări, ea a căḑut. În Francia esistă două feliuri de ure: una contra Burbonilor şi alta contra Orleaniştilor.

— Şi credeţi Alteţă, că reacţionarii vor isbutì a rĕsturna republica?

— Nici de cum: din contră, ei sûnt chiar aceia, cari o fac sĕ trăiască. Până când reacţionarii vor lupta, toate celelalte partide se vor unì sub steagul întransigenţilor, spre a apĕra republica. Ci fiindcă nu este guvern reacţionar, când aceştia vor tăcè, şi nu vor mai da nici un semn de viaţă, atunci Francia va adopta acea formă de guvern, care i asigură libertatea şi progresul. Republica va cădè prin mânile intransigenţilor; despre aceasta putem fi siguri. Împingênd lucrurile la estremitate, ei vor provoca căderea formei lor de guvernare şi tocmai pentru aceasta am consiliat pe amicii mei de a vota amnestia. Eu doriam, ca sĕ nu se facă nici o restricţiune; eu sciu şi am sciut foarte bine, că acei comunarḑi în cea mai mare parte sûnt foarte periculoşi, şi apoi? Nouĕ n'au sĕ ne facă vre un reu, ci republicei, accelerând căderea ei.

— Dar guvernul nu'i va putè pune la regulă?

— Guvernul este slab şi obosit. Grévy — un advocat de a treia mână, în faţa căruia Mancini al vostru este un vu tur — n'are energie, n'are acele daruri, cari sûnt necesare pentru a fi preşedintele republicei. Freycinet este un inginer, care ar fi un bun ministru de lucruri publice, dar nu este la locul lui ca preşedinte al consiliului. — Constans şi ceilalţi nu sûnt oameni de guvern.

— Dar Gambetta?

— Gambetta este ingenios şi are tact politic. Dar el este singur, şi încunguiurat de prea mulţi, care'l împedecă.

— Credeţi, Alteţă, că preşedintele Camerei aspiră sĕ devină dictator al Franciei?

— Nu; el are prea mult geniu pentru a spera la aceasta. Gambetta aspiră mai ântâiu sĕ devină succesorul lui Grévy, căci acesta de sigur nu se va mai realege preşedinte.

— Şi va putè reuşi?

— Aceasta cu greu se poate prevedè.

— Credeţi, Alteţă, că mai nainte de anul 1886, — terminul espirărei presidenţei lui Grévy — regimul Franciei va putè fi schimbat?

— Nu, am ḑis, că republica este primită în principiu; alegerile din urmă cofirmă aceasta.

— Dar partida bonapartistă ce speranţe nutresce?

— Se facem o deosebire: Partida bonapartistă, după cum este cerută acum, e desgutătoare, ea ar fi retrogradarea: simţimêntul bonapartist însĕ are foarte mulţi partisani între masse şi chiar între deputaţi. Pe mine mĕ urĕsc bonapartiştii. Dar, înainte! Eu nu viu cu nescai pretenţii, ci cu datorii, cari sûnt de împlinit. Eu sûnt dator de a protege şi a ţinè sus tradiţiunile străbunilor mei. Eu me privesc ca depositar al principiilor marelui Napoleon, al acelor principii, cari au făcut revoluţia. Eu ader la acele principii, cari au îndemnat pe Napoleon al III de a spriginì Italia pentru ca sĕ devie o natiune; însĕ eu condamn pe aceia, cari l'au dus la Mentana. Misiunea Napoleonilor este, după cum am repetat deja, de a păzì revoluţia de întrepinderile reacţiunei, — fie că aceasta ar avè de scop sĕ readucă o religie de stat agresivă şi întolerantă, fie că ar aduce un regim fără D-ḑeu şi fără o lege morală. „Resb.“

Reflecsiuni

asupra articlului „La cestiunea învĕţămêntului religios“, pubicat în „Biserica şi scoala“.

Braşov, 5 August 1880.

(1 Urmare.)

Insĕ onoratul public cetitoriu poate vedè şi cunoasce, că „tractatul“ cere sĕ se dea afară din scoala poporală — nu dogmele ca învĕţături ale credinţei, esprese fiind în formă concretă; nici mărturisirea credinţei creştinesci cuprinsă fiind în istoriioarele din testamentul v. şi n. după metodul lui Christos, căci aceste pot fi cuprinse şi înţelese de copil, — ci recomêndă, a scoate afară din scoala poporală învĕţămêntul dogmatic, dogmele în forma lor cea abstrasă, precum şi mărturisirea cea recitativă a credinţei cei neînţelese, cum se află adecă ele esprese şi aşeḑate după metodul evului mediu în manualele scolastice de religiune de până acum.

Poate onoratul public cetitoriu vedè şi cunoasce, că prin aceasta „tractatul“ nici decum nu vatămă credinţa creştinească; ci o sădesce, o înrădĕcinează, o nutresce, o aduce la valoare, stimă şi îndreptariu în spiritul şi inima poporului.

d) Deci dar vor binevoì d-nii secundanţi ai d-lui N. a ne concede, că pentru dl N. sûnt: sânta revelaţiune divină, sânta evangelie a lui Christos, cuprinse în testamentul v. şi n., pe care se bascazĕ dogmele bisericei creştine, numai o — ironie!.. Pentru dl N. este metodul „Mântuitoriului“ lumii, de a propune oamenilor dḑeescile învĕţături, un ce de — ris!

Pentru dl N. este luminarea tinerimei române prin scoală, punerea şi promovarea ei pe calea spre perfecţiune un ce de — hulit!

Pentru dl N. învĕţătorii, cari îndrăsnesc a declara de absurd şi varvar metodul evului mediu, de un ce inadmisibil forma dogmelor din manualele scolastice pentru învĕţămêntul religiunei de până acum; apoi în locul acelor anachronisme îndrăsnesc sĕ recomânde, a se propune dogmele în formă de istorioare din testamentul v. şi n.; îndrăsnesc, a cultiva pe elevii lor după principiele pedagogice, şi aşa lucrează pe base solide la luminarea elevilor lor şi prin aceasta la binele, fericirea şi prosperarea neamului nostru: — sûnt necunoscĕtori de causă, şarlatani în cultură şi educaţiune, trădĕtori de educaţiune, trădĕtori de cele sânte, vătĕmĕtori de dogme, materialisti, ateisti şi aşa dar' — nechemaţi!

Toate aceste le mărturisesce dl N. înaintea onoratului public în partea II. a „articlului,“ care sună:

„Aşa ne vorbesce tractatul, dar sĕ ne fie permis a ne face şi noi unele reflecsiuni pentrucă obiectul este, cum am ḑis, de mare importanţă.

„Mai nainte de toate notăm, că d-nii autori, ni se pare, doară ca neteologi, vorbesc cam în necunoscinţă de causă. Altcum nu ne putem esplica cele ce le ḑic faţă de dogme. Astfel regretăm prea mult vĕḑênd, că se ocupă de lucruri, despre cari biserica prea bine a îngrigit, că cine este chemat a se ocupa. De altmintrea din tot tractatul se vede, că dnii autori sûnt prea mult inspiraţi de idei pedagogice profesate în opuri cu tendenţe feliurite, cari conduse mai mult de scopuri politice pretind emancipărea religiunei de sub singuratecile confesiuni.“

Cu mare necaz, cu multă amărîciune, plin de frică şi spaimă se esprimă aici dl N.

Dar espresiunile eşite din turburare nu pot fi decât absurdităţi şi confusiuni pe întrecute.

Şi de unde atâta turburare în sufletul d-lui N.?

Dela autorii „tractatului“ în companie cu ceilalţi membrii ai subreuniunei lor, cari au îndrăsnit sĕ intre în luptă contra întunerecului!

Pentru aceasta dl N. trebue sĕ le iesă înainte, sĕ'i atace, sĕ'i restoarne şi aşa sĕ se cureţe de ei şi de ori-cine ar mai îndrăsnì, a se angagia la acea luptă.

Dl N. ca unealtă, ca sclav al întunerecului:

a) Declară pe învĕţătoriii mireni, că sûnt necunoscĕtori de causă, adecă nu'şi cunosc nici religiunea, în care sûnt botezaţi, pe care o mărturisesc, şi pentru aceasta apoi nici că le este lor ertat, va sĕ ḑică — nu sûnt chemaţi, a propune elevilor lor învĕţămêntul religiunei, nici a cerceta şi afla un metod mai bun, în locul metodului evului mediu pentru propunerea învĕţămêntului religiunei creştine, cu atâta mai puţin, a recomanda scoaterea acestuia afară din scola poporală, căci (aşa — scie dl N.) prin aceea se vatămă dogmele bisericei g. o., cari se baseazā pe formele cele monstruoase prin anachronismul, de care se bucură acel metod aimos.

Minunată declaraţiune! Minunate cunoscinţe!

Dela d-lui va fi sciind, ori umbrele întunerecului i vor fi spus d-lui N.:

aa) Că Mântuitoriul Christos şi sânţii sei Apostoli au oprit pe creştini, a învĕţa pe ceice nu sciu: cunoascerea adevĕratului D-ḑeu, credinţa într'ênsul, cunoascerea faptelor religioase şi morale, precum şi a'i deprinde într'ênsele?

bb) Că dacă au ales biserica pe autorii „tractatului" şi pe alţi mireni de învĕţători ai scoalei poporale şi 'i-au însărcinat, a propune şi împărtăşi elevilor între celelalte obiecte de învĕţămênt şi religiunea creştină, — nu au sciut ea pe cine alege şi cu ce 'i este ertat sĕ'i însărcineze?

cc) Sau doară chiar pentrucă biserica 'i-au ales de învĕţători şi 'i-au însărcinat a propune şi împărtăşi elevilor scoalei poporale şi religiunea: sûnt autorii „tractatului" şi ceilalţi învĕţători mireni — nechemaţi şi neîndreptăţiţi a propune învĕţămêntul religiunei, a combate şi recomanda sĕ se scoată afară din manualele scolastice de religiune şi din scoala poporală metoadele cele învechite şi pentru această vătĕmătoare tinerimei scolare, loruşi încredinţate, spre a'i împărtăşi adevĕrată cultură şi educaţiune?

dd) Dacă pretind ei prin „tractat", ca în locul metoadelor combătute sĕ se primească pentru propunerea religiunei crestine chiar metodul aflat şi usitat la aceasta de însuşi autorul ei, mântuitoriul Christos; prin aceasta au vătĕmat ei în şi cu „tractatul" lor dogmele, le-au esplicat dea'ndoasele, le au împuţinat, le-au adăogat; sau că au periclitat alte aşeḑăminte ale bisericei cr. gr. or.?

Dela dlui o va fi ḑicênd, ori altul va fi silit pe dl N. sĕ ne spună aceasta: „Regretăm prea mult vĕḑênd, că se ocupă de lucruri, despre care biserica prea bine a îngrigit, că cine este chemat, a se ocupa" — şi încă sĕ şi pretindă, că prin această espresiune nu ia în deşert pe, nu'şi bate joc de mai marii bisericei şi scoalei noastre şi de legile noastre bisericesci şi scolastice aflătoare în vigoare?

Dar ce sĕ astepte omul dela un sclav al întunerecului încurcat de frică, cum este dl N.,?!

b) Nu mai puţin se nĕcăjesce dl N. pe autorii „tractatului", dar totdeodată se şi teme de ei vĕḑêndu'i, că: „Sûnt prea mult inspiraţi de idei pedagogice profesate în opuri cu tendenţe feliurite, cari conduse mai mult de scopuri politice pretind emanciparea religiunei de sub singuraticele confesiuni!"

Şi cum nu s'ar supĕra, cum nu s'ar teme până la zăpăceală, până la încurcală prin dlui însuşi bietul dl N. — prinḑênd de veste?

Eată ce:

Vre-unui împĕrat 'i va plesni prin minte, sĕ se facă „Papă-Ţar." Şi aşa va vrea sĕ răpească frênele bisericilor din mânile singuratecilor confesiuni. Insĕ pe lângă toată puterea lui de despot, în ori care altă privinţă, în ori care altă direcţiune isbutitoare, totuşi se simte prea debil, de a putĕ reuşi cu succesul dorit din această învălmăşeală cu confesionalii.

Dar pentru aceasta nu desperează; ci cugetă, meditează, cerceteazā şi — află spre marea lui bucurie o putere neinvingibilă la învĕţătorii cei nechemaţi ai scoalelor poporale, adecă — în prima linie la autorii „tractatului" şi ceilalţi membrii ai subreuniunei lor.

Deci plin de bucurie pentru măreaţa descoperire făcută pe neasteptate cu ajutoriul „articlului", nu în altă parte, ci spre ei îşi îndreptează cu grabă maiestoşii paşi! Le cere mâna; li-o stringe cu entusiasm, şi 'i roagă, sĕ'i vină cu inspiraţiunile lor pedagogice într'ajutoriu prin încheiarea unei aliance defensive şi ofensive în contra confesionalilor!

Vai! — şi ear' vai!!

Procleţii de învĕţători ignoranţi, nechemaţi.... prin ce şi cum sciu ei şi pot ei vinde religiunea!

Şi chiar sub masca religiunei a lucrat şi lucrează bietul dl N. spre ajungerea scopurilor sale!

Ear' acum — religiunea?..... Perdută!!

Viitoriul dlui N.?.... Amenincat cu peire!

Către cine sĕ se adreseze dlui acum?

La cine sĕ bată în uşă pentru ajutoriu în contra spurcaţilor de autori ai „tractatului" şi celorlalţi trădători ignoranţi, nechemaţi?

La vre-un împĕrat?

Acesta este aliatul lor.

La mai marii confesiunilor?

Acestia îşi preţuiesc puterea lor mai pre sus, decât ca sĕ o dea în serviţiu spre străine treburi.

Turbate timpuri!!... Grozave cercumstări!!... Nici o putere în această blăstămată atmosferă, bântuită de lumină, prin care sĕ se scape bietul dl N. din ghierele peirei!!.....

Nu va despera însĕ pentru aceasta!

Dl. N. iubesce întunerecul; se închină întunerecului; slujesce întunerecului.

Intunerecul nu va denega darea de ajutoriu la luptă în contra luminei.

Cu arma reducerei va lovi dl N. pe autorii „tractatului" — spunêndu-le, că ei sûnt rĕtăciţi: „Sûnt prea mult inspiraţi de idei pedagogice!"

Ideile sûnt nesce năluci; năluca nu are nici o basă. A lucra fără basă, însemnează atât, ca a zidi case în aer.

Deci principiele pedagogice, ca năluci ce sûnt, nu au altă valoare decât a fi luate de învĕţători în ris şi — lăpĕdate!

Cum vor putĕ ei dar cultiva şi educa pe elevii lor mai bine?

Eată cum:

Sĕ lase facultăţile sufletesci ale copilului în — odihnă. Osteneala slăbesce; odihna dă putere.

Sĕ îngrigiască, a nu lăsa, cu atât mai puţin a da prilegiu copiilor, sĕ apuce ca o turmă căpiată pe calea rĕtăcirei numită „progres"; ci, dacă au căpiat alţii, ei sĕ fie oameni cu minte: sĕ constringă turma, a sta locului, sĕ'şi pască iarba cunoscută, ca sĕ poată aduce folos, după cum trebuiau sĕ aducă străbunii nostri în evul mediu usitaţi de modelele d-lui N.

Aceasta este voia d-lui N.!

Mai putĕ-s'ar aḑi vre-un tiran cât de destrămat, cât de demoralisat decide, a se degrada până la atâta mărşăvie, încât sĕ comită atentate până şi chiar asupra tinerimei scolare.

Adevĕrat! — Insĕ sciut este, că tiranii sûnt şi fricoşi.

Prin urmare dl N. comite ori ce de trica umbrelor întunerecului, ca sĕ nu le turbure cumva asupra d-lui prin vre-un pas afară de voia şi plăcerea lor!

Dl N. de frică nu scie nici în cine sĕ mai aibă încredere.

Nu este dar mirare, dacă d-sa se teme, că autorii „tractatului" 'i vor lua în deşert minunatele învĕţături şi poveţe, ce li le-a dat despre tractarea cu copiii în scoală.

Dacă autorii „tractatului" şi ceilalţi nechemaţi iau în deşert poveţele d-lui N., nu consimţesc cu d-lui; cine nu consimţesce cu dl N., este în contra d-lui: — trebue dar' sĕ înceapă asupra lor atac, goană, ruină!

Şi cum va urma la sceasta?

Va seduce opiniunea publică. Poporul credul se va întărîta asupra învĕţătorilor, şi chiar dacă nu'i va goni din mijlocul seu, dar nu le va mai trimite copiii la învĕţătură.

In modul acesta eată scoala căḑută!

Urra!!... Triumf!!.... Saltă şi tu întunerecule crude!!.... Dl N. vrea sĕ'ţi aducă pe Român ear în braţele tale!....

Eată'l, cum cearcă prin „articlu" a seduce opiniunea publică şi a revolta poporul în contra învĕţătorilor şi a scoalei:

„Ei bine, dar spre lămurirea lucrului sĕ ne punem o întrebare foarte elementară, sĕ ne întrebăm adecă, pentru ce 'şi trimite Românul copii la scoală şi vom afla, că el în prima linie şi'i trimite, ca sĕ înveţe legea, în care s'a pomenit, religiunea străbună. Astfeliu în scoala noastră poporală trebue sĕ se propună religiunea noastră ortodocsă, căreia luându'i dogmele înceată de a mai esista. Dar unde a şi esistat vre odată vre-o religiune fără dogme? O astfel de religiune este necunoscută în istorie".

Prin şirurile aceste face dl N. poporului român cunoscut, că „tractatul" cuprinde în sine învĕţături contra religiunei străbune, va sĕ ḑică: contra religiunei creştine gr. or.;

Vatĕmă dogmele bisericei gr. or. şi prin aceasta o surpă din fundament;

Indeamnă şi provoacă pe învĕţătorii scoalei noastre poporale, sĕ propună elevilor lor ori care altă religiune; numai religiunea noastră cea străbună nici decum nu!

Astfeliu de doctrine false, astfeliu de păgânism, spune dl N. onoratului public român, că cuprinde în sine „tractatul"!

Numai cât dl N. nu s'a putut decide sĕ spună şi aceea, că:

In care din cele trei părţi ale „tractatului" se cuprind acele blăsteme?

Rĕspunsul la această întrebare 'l-a rĕtăcut; a trebuit sĕ'l retacă, căci la din contră ar fi păţit mai rĕu ca cu „introducerea tractatului"..... pentrucă aici ar fi trebuit sĕ arete sinoptic cuprinsul tuturor părţilor „tractatului", şi arĕtând aceasta, arĕta adevĕrul; apoi prin arĕtarea adevĕrului — îşi vătĕma „articlul", căruia luându'i minciunile: înceta de a mai esista.

Inceta „articlul" de a mai esista, îndată ce ar fi spus dl N. că:

Partea primă a „tractatului" cuprinde în sine principiele pedagogice, pe basa cărora se arată: ce este scoala poporală datoare, sĕ cultiveze în copil? — prin ce? — şi cum?

Ce? — Mintea, inima şi voia copilului, spre a cunoasce, a iubi şi a îmbrăţişa adevĕrul, binele şi frumosul şi a sĕvêrşi fără silă din afară fapte religioase şi morale.

Prin ce? — Prin învĕţământ, al cărui material are sĕ fie concret ori propus în formă concretă.

Cum? — Amĕsurat gradelor tăriei puterilor copilului; considerând natura copilului; corespunḑênd cerinţelor legilor naturei omenesci desvoltânde.

(Va urma).

Programa,

adunării generale a X-a a Reuniunii învĕţătorilor români gr. or. din diecesa Caransebeşului, carea se va ţinè în Oraviţa-montană în 21, 22, 23 Septemvre (3, 4, 5 Octomvre) *1880.*

1. Sâmbătă în 20 Septemvre (2 Octomvre) toţi participanţii, cari vor călĕtorì pre calea ferată la 10½ oare înainte de ameaḑi se întrunesc la gara călei ferate din Oraviţa, de unde, de către comitetul local de acolo vor fi întimpinaţi şi conduşi în cortele destinate.

2. În această ḑi la 4 oare după ameaḑi toţi participanţii sĕ întrunesc în conferenţă premergĕtoare ţinêndă în sala „Coroana ungurească".

3. Duminecă în 21 Septemvre (3 Octomvre) la 9½ oare dimineaţa toţi participanţii sĕ întrunesc în scoala gr. or. din Oraviţa-montană, de unde în corpore vor merge la biserică, spre a lua parte la celebrarea sântei liturgii şi a chiemărei Duhului Sânt.

4. La 11 oare după finirea sântei liturgii se va deschide şi ţinè adunarea generală în localitatea susnumită, după următoarea ordine a obiectelor de pertractare, şi anume:

a) deschiderea adunării generale;

b) salutaţiunile;

c) publicarea statutelor deja întărite de guvern;

d) raportul presidiului şi al comitetului;

e) raportul cassarului;

f) raportul bibliotecarului.

5. Alegerea comisiunilor.

a) pentru esaminarea raportului comitetului şi propuneri;

b) pentru esaminarea raportului cassarului şi compunerea budgetului pre anul viitoriu 1880/81.

c) pentru esaminarea raportului bibliotecarului şi înscrierea membrilor.

d) pentru esaminarea actelor relegate adunării generale.

După ameaḑi întrunirea comisiunilor în şedinţe şi pregătirea raportelor necesare.

Seara la 8 oare banchet.

6. Luni în 22 Septemvre (4 Octomvre) dela 8 oare dimineaţa ţinerea disertaţiunilor şi rapoartele comisiunilor.

7) Tot în această ḑi continuarea rapoartelor comisiunilor.

Seara producţiunea chorului vocal român din loc, şi după producţiune „Joc".

8. Marţi în 23 Septemvre (5 Octomvre) la 9 oare dimineaţa organisarea biroului şi a comitetului.

9. Alegerea a doi delegaţi pentru sinodul eparchial pe a. 1881.

10. Defigerea locului pentru ţinerea adunării generale din a. 1881

11. Diverse propuneri din partea membrilor.

12. Alegerea comisiunei pentru autenticarea protocolului.

13. Închiderea adunării.

14. Pregătiri de călĕtorie.

Bocşa-montană 4/16 Sept. 1880.

Stefan Antonescu, preşedintele Reuniunei. *Ioane Murcu,* notariu.

Varietăţi.

* (Principele Rudolf) despărţinduse de împĕratul Wilhelm a plecat din Berlin în 18 Septemvre n. Principele de coroană German 'l-a petrecut până la gară. În 20 Septemvre principele Rudolf a sosit dela Praga la Viena.

* (Alegeri la congres in archidiecesă) in cercul III al Sebeşului dl Dr. Nicol. Maier profesor; în cercul VIII al Gioagiului dl Dem. Comşa profesor; în cercul XII al Clujului Anania Trombiţaş; în cercul IV al Devei dl Iosif Orbonaş; în cercul VI, al Iliei, dl Alecsie Olariu advocat; în cercul XIII, al Solnocului dl Ioan Ţipu concip. fin.

* (Congregaţiunea) comitatului Bistriţă-Năsĕud a decis, a începe clădirea unei case comitatense cu începutul anului 1881 cu suma de 4½% din banii comitatului. Această întreprindere este deja încuviinţată de ministeriul reg. ung.

* (Postal). Din 16 Septemvre n. începênd funcţionează şi în Cristurul din com. Hunedoarei un oficiu nou postal, care comunică pe toată ḑiua cu posta din Hunedoara şi Deva.

* (Judecătoria cercuală) din Cristurul secuesc şi Ocland va funcţiona din 1 Noemvre a. c., şi în afaceri funduare.

* (Strămutare de târg). În comuna Petriş din comitatul Aradului târgul, care până acuma se ţinea în 1 Ianuarie, pe viitoriu se va ţinè în fie care an în 14 Octomvre n.

* (Vice-colonelul Seemann) a fost — precum i se scrie lui „Egyetértés" — până acum vice-president al aşa numitei „Casina nouă" din Agria. Se ḑice că de curênd presidentul casinei care numĕră între membrii sei numĕroşi oficeri ai garnisoanei pe basa unui conclus luat în şedinţa mai din urmă a comitetului a recercat pe vice-colonelul, sĕ binevoească a nu cerceta casina, până când nu se va fi purificat în mod corespunḑĕtor în cunoscuta afacere de steag. În urma acestei

recercări vice-colonelul Seemanşi împreună cu el toţi oficerii au eşit din casină cu totul.

* (Trassarea călei ferate) pe linia Ludoş-Bistriţa s'a finit în ţilele aceste. Lucrările de pământ pe această linie, după cum ţice ingineriul superior, dl Herzog, sub împregiurări favorabile se vor putè isprăvì în trei luni şi toată linia ar putè fi gata până în toamna anului viitor.

* (S'au bătut în M. Oşorhei) acum de curênd husarii şi locuitorii unguri din strada *„Kis utcza“* cu artileristii, omorênd pre unul din acesti de pe urmă.

* (Poştă prădată). În 4 Septemvre n. s'a prădat posta în mijlocul Mezöturului, o comună cu 22,000 locuitori numai Unguri. Servitoriul de poştă fu împuşcat pe 9 locuri şi pandurul, carele petrecea poşta primì şi el o puşcătură în mână. Locuitorii acestei comuni, în a căror mijloc s'a prădat posta, deşì a auţit foarte bine puşcăturile ce urmară des unele după altele, nu s'au mişcat un pas nici ei, dar ţeu nici poliţia spre a da ajutoriu postei. Pachetele şi epistolele risipite poliţia debia şase oare după întêmplarea tâlhărească lea adunat de pe stradă. Cei mai mult Mezötur plătesce pentru personalul poliţian din comună 12,000 fl. pe an şi totuşi se poate întêmpla o astfel de tâlhărie.

* (*„Le pays des Tziganes“* — Ţeara Ţiganilor). La „Függetlenség“ se scrie din Paris următoarea întêmplare veselă, ce s'a petrecut de curênd într'un salon din cele mai distinse ale capitalei franceze.

Un neguţător tinêr din Budapesta, totodată locontenent de reservă a unui regiment de husari, a fost întrodus într'o familie distinsă din *Faubourg Saint Germain* de către un *attache* a ambasadei noastre. De loc ce atacheul a presentat pe străinul îmbrăcat în uniformă ca pe un Ungur, dispărù una din dame, o marchesă, pentru a se întoarce îndată cu o violină strălucită, pe care o presentà locotenentului cu un zimbet amabil şi cu cuvintele: „Mĕ rog, aveţi bunătatea, a ne produce ceva?“ Tinêrul, un bun soldat şi neguţător, dar un rĕu musicant, rĕspunse perplecs: „Dar, escusaţi, eu... în adevĕr nu pot...“ „Cum, domnul meu, DTa eşti un Ungur şi nu ţiceţi din violină? Până acuma încă toţi Ungurii, cari s'au vĕdut la noi, au purtat aceeaşi uniformă şi au ţis escelent din instrument. DTa eşti din *„Pays des Tziganes“* a lui *Tissot* şi nu puteţi ţice din violină?“ Locotenentele de husari a trebuit sĕ'şi dee multă silinţă, a face pe dama sĕ înţeleagă, că nu fie-care ce poartă nădragi roşii, este violinist, şi că nu fie-care Ungur este un Ţigan.

* (Zăpadă). În 15 Septemvre n. toţi munţii din giurul Innsbruckului fură acoperiţi cu zăpadă.

* (Din tipografia archidiecesană). Tocmai au eşit de sub tipariul tipografiei noastre archidiecesane următoarele două cărţi: *Genesa Evangeliilor*. Studiu biblic de Simeon Popescu. Editura tip. archid. Preţul 80 cr. v. a. — *Abcdar maghiar-român* pentru scoalele poporale de Nicolau Putnoky. Partea I. Acest Abcdar maghiar-român prin cesiunea consistoriului archidiecesan din 27 Iunie 1880 Nr. 1868, este admis ca manual în scoalele poporale gr. or. române din Archidiecesa Transilvaniei. Preţul 20 cr. v. a. — Se pot procura din tipografia archidiecesană.

Posta din urmă.

Comandantul flotei europene avea se provoace Dulcignul a capitula în 21 sau 22 Septemvre n. — România ţice „N. W. Tgbl.“ s'a înţeles cu Serbia asupra unei procederi solidare în cestiunea dunăreană.

Bursa de Viena şi Pesta

din 21 Septemvre 1880

	Viena	Pesta
Renta de aur	107.70	107.95
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	81.70	81.50
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	98.25	79.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	86.—	85.50
Împrumutul drumurilor de fer ung.	122.50	122.75
Obligaţiuni ung. de rescumpărarea pământului	94.50	94.50
Obligaţiuni ung. cu clausulă de sorţire	93.75	93.75
Obligaţiuni urbariale temeşiane	93.25	93.75
Obligaţiuni urb. temeş. cu clausulă de sorţire	92.75	93.—
Obligaţiuni urbariale transilvane	93.50	96.50
Obligaţiuni urbariale croato-slavonice	93.50	—.—
Obligaţiuni ung. de rescumpărarea decimei de vin	93.—	93.—
Datorie de stat austriacă în hârtie	71.50	71.50
Datorie de stat în argint	72.65	72.75
Renta de aur austriacă	87.35	87.50
Sorţi de stat dela 1860	131.25	131.—
Acţiuni de bancă austro-ung.	821.—	820.—
Acţiuni de credit austr.	282.75	282.75
Acţiuni de bancă de credit ung.	250.25	252.—
Sorţi ungaresci cu premii	109.—	108.50
Sorţi de regularea Tisei	107.80	107.50
Argint	—.—	—.—
Galbin	5.66	5.65
Napoleon	9.45	9.45
100 marce nemţesci	58.25	58.20
London (pe poliţa de trei luni)	118.20	118.15

Economic.

Braşov, 17 Septemvre n. Pro hectolitră Grâu fl 7.—8; Grâusĕcăreţ fl. 5.70; Sĕcară fl. 4.90–5.10. Orz fl 3.60—3.80; Ovĕs fl. 2.15–2.20; Cucuruz fl. 4.80; Mălaiu fl 5.; Mazere fl. 6.70; Linte fl 8.90; Fasole fl. 49.0; Sĕmânţă de in fl. 11.80 Sĕmânţă de cânepă fl. —5.— Cartofi fl. 1. pro chilo: carne de vită 48 cr. carne de porc 52 carne carne de viţel — cr. de berbece 30 cr.; Sĕu de bovine proaspĕt fl. 35; (pro 100 chilo); topit 48 fl.

Făgăraş, 17 Septemvre n. Pro. hectolitră Grâu fl. 7.—7.50; grâu sĕcăreţ fl. 5.50—6; sĕcară fl. 4.50—4.80; orz ——— ovĕs fl. 1.80—2; cucuruz fl. 4.89–5 mălaiu fl. —.—; Sămânţă de cânepă fl. —10; mazere fl. ——.; linte fl. ——; fasole fl. 3.50—4. cartofi (vechi) cu fl. 1.20..—2.—; (noi) per litră ——— cr. pro 100 chilo: Slănină fl. 70—80; sĕu brut fl. —40;— sĕu de luminări fl. 56—; unsoare fl. 80—; cânepă fl. —30—; sĕmânţă de in fl. ———; săpun fl. 30.—34; fên fl. —.— spirt pro grad cr. pro chilo: carne de vită 40—42 cr. carne de viţĕl —36— cr.; carne de porc 44—cr carne de berbece 28 cr.; oauĕ — de — cr.

Sighişoara, 16 Septemvre n. Pro hectolitră grâu fl. —7.20;.— grâu sĕcăreţ fl. 4.60—5.30: sĕcară fl. 4.20—4.70 ovĕs fl. 2—2.20; cucuruz fl. 4.30; cartofi fl. 150; per chilogr: sĕu brut 30 cr. carne de vită 44 cr. ostură bovină 70 cr. unsoare de porc 80 cr. pro metru cubic: lemne vĕrtoase fl. 1.50.

(Târgul Sibiiului) de toamnă în deobşte este cel mai cercetat şi vioiu. De astădată însĕ cu părere de rĕu trebue sĕ raportăm, că s'a arĕtat foarte slab, după cum anunţasem numai pe scurt în unul din numerii trecuţi ai „Tel. Rom.“ În ţilele dintâiu ale târgului de vite se arĕtau semne, că are sĕ fie bine cercetat, pentrucă timpul era frumos. Dară vêndĕtorii s'au înşelat, fiind cumpĕrători foarte puţini şi şi acestia foarte retraşi. Causa principală este lipsa de bani. Târgul de vite pe lângă toate aceste tot se poate numì mijlociu, pentrucă vitele, cari s'au putut vinde, s'au plătit aşa, încât vêndĕtorii n'au avut pagube, ba ici colo şi preţuri mai bunişoare. Aşa de esemplu s'au vêndut pârechea de boi buni cu fl. 200—350 (numai o singură pareche din ţinutul Mediaşului s'a vêndut escepţionalmente cu fl. 680). Vacile s'au vêndut per cap cu fl. 80—100; caii de ham cu fl. 100—120 pârechea; per cap cu fl. 60—90 buni şi frumoşi. Apoi cai de soiu nobil nu s'au vĕdut în târg. Oile au trecut mai bine şi cu preţuri scumpe, aşa cu fl. 12—16 pârechea. Porci n'au fost.

Ce se atinge de târgul principal (aşa numită ţiua târgului) toate articlele, deşì mai de dimineaţă se pârè a avè trecere, către ameaţi au avut căutare slăbuţă; de tot slabă către şi după ameaţi. Causa principală se înţelege şi acì a fost lipsa de bani de o parte, ear' de altă parte şi ploaia, carea de pe la ameaţi a început şi a ţinut toată ţiua şi a împrăştiat şi pe puţinii cumpĕrători, între cari trebue sĕ accentuăm, că cea mai mare parte au fost earăşi numai Români. Ducêndu-se şi acestia care încătrău a rĕmas târgul pustiu. Trebue sĕ mărturisim pe faptele adevĕrului, care nime din vêndĕtorii din târgul Sibiiului, cu atât mai puţin vêndĕtorii născuţi Sibieni, nu le va putè nega cu consciinţă curată, că fără de concursul Românilor, ca cumpĕrători şi vêndĕtori, Sibienii nu pot face negoaţe sau apoi de tot miserabile. Aşa a fost şi de astădată. De esemplu s'a căutat şi acum foarte tare cerealele, cu deosebire grâul curat, sĕcara şi ovĕsul, dară de unde sĕ le poată cumpĕra şi lua, dacă maioritatea populaţiei, Românii, cari se ocupă mai numai cu producerea acestor article, n'au adus din ele la târg. Puţinele cereale cari au fost representate şi au trecut scumpe ca focul, au fost aduse mai numai de conlocuitorii Sasi. Românii au adus însĕ multe poame, şi numai decât s'a şi vĕdut diferinţa preţurilor. Ele au fost foarte eftine, şi Sibienii au făcut bune negoaţe. Aşa de esemplu au cumpĕrat o hlitră de pere cu 50—60 cr. de prune cu 40—60 cr; struguri destui de 10 cr. şi merele cu 30—35 cr. 20 litre. Şi de aici se vede, că unde pune Românul umĕrul le umblă la toţi bine.

Budapesta, 18 Sept. n. In raportul nostru trecut, avênd în vedere nesce semne, cari promiteau un timp viitor frumos şi liniscit, ne-am dat pârerea, că într'adevĕr vom avè nesce ţile calde şi frumoase. Insĕ cu părere de rĕu trebue sĕ raportăm acum publicului nostru cetitor, că deşì unele ţile din sĕptĕmâna trecută au fost frumoase şi calde, partea cea mai mare a sĕptĕmânei fu supusă unei suferinţe de timp urit, apoi ploios şi în sfârşit rece. Temperatura cu deosebire de pe la mijlocul sĕptĕmânei începu a scădè şi scăţênd mereu pe la sfârşitul sĕptĕmânei a întrat şi o receală, care mai cu samă seara şi dimineaţa este de tot simţitoare. Cu mai mare părere de rĕu trebue sĕ mărturisim însĕ, că timpul nici pe viitor nu se va schimba curênd spre mai bine şi această împregiurare deprimează pre bieţii economi mai mult, pentrucă cucuruzele şi strugurii, cât apoi şi cartofii, cari se află încă toate pe câmp şi chiar pe acuma au mai mare lipsă de căldură şi timp frumos, sufer grozav de tare prin ploie şi receala, ce domnesc acuma. Prelângă toate împregiurările aceste nefavorabile şi triste, este însĕ de mirat, că preţurile fructelor nu numai nu s'au scumpit, dară ele au mai scăţut încă cu 10—15 cr. per maja metrică. Apoi cualitativ şi cuantitativ toate articlele, cu deosebire cerealele au fost representate în piaţă foarte bine. Aşa notăm în special:

Grâul la 80,000 m. m. s'a vêndut cu fl. 10.80—10.90; sĕcara 5000 m. m. cu fl. 9.10—9.40; orzul cu fl. 6—6.40; cucuruzul la 12,000 m. m. cu fl. 7.50—7.75; ovĕsul 5000 m. m. cu fl. 5.97—6.; făina a trecut cam slab de astădată. Mai bine ca aceasta însĕ s'au vêndut păstăioasele şi adecă: fasolea cu fl. 9.50—11; mazĕrea şi lintea cu fl. 10—13; mălaiul cu fl. 5.50—6; sĕmânţa de cânepă cu fl. 8.—8.70; sĕmânţa de in cu fl. 13—14 (toate per 100 chilograme); lânile cu fl. 2—3.65 per chilogr.

Porcii de astădată au trecut foarte iute şi bine. In târg au fost preste 70 mii, între cari din Ungaria de jos 5380, din România 1050 şi din Ardeal preste 200 capete. Unsoarea de porc a trecut cu fl. 70—73; slănina cu fl. 67—77; sĕul cu fl. 49—50; spirtul *en gros* cu fl. 32; *en detail* cu fl. 34 per 10,000 litre percentuale.

Peile de bou au trecut cu fl. 112—115; de vacă cu fl. 108—112; de viţel 210—220; de oaie, cu fl. 132—145; de miel, cu fl. 95—105; de capră, cu preţuri foarte eftine (toate per 102 dărabe); apoi peile de cal cu fl. 8—10.50 pârechea.

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitaţiuni: în 8 Oct. şi 9 Noemvre imob. lui Wilhelm Walther în Reghen (judec. cerc.); în 16 Oct. şi 17 Nov. imob. lui Ioan Mija în Albac (trib. Braşov); în 14 Oct. şi 15 Noemv. imob. lui Grigoriu Papp în Sebeş (judec. cerc.); în 15 Oct. şi 15 Noemv. imob. lui Iosif Penteki şi soţiei sale în Deva (trib.); în 11 Oct. şi 11 Nov. imob. lui Nicolau Oncea în Braşov (trib.); în 30 Sept. imob. Ilenei Cosma în Gioaj (judec. cerc. Orăştie); în 29 Sept. şi 30 Oct. imob. lui David Weiss în Rodna; în 28 Sept. şi 28 Noemv. imob. lui Constantin Negruţi în Sorophász (judec. cerc. Reghen); în 28 Sept. imob. lui Friederic Goldner în Făgăraş (judec. cerc.); în 12 Oct. şi 12 Noemv. imob. lui Pavel Kun în Sânmiclăuş (judec. cerc. Székelyhid); în 12 Oct. şi 12 Noemv. imob. vĕduvei după Antoniu Iako şi soţi în Lisneu (jud. cerc. Sângiorz).

Nr. 197 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului învĕţătoresc la scoala poporală gr. or. din Zam ppresbiteratul Iliei murĕşene, se escrie concurs cu terminul până la 30 Septemvre 1880 st. v.

Emolumentele sûnt:

I. Salariul anual 110 fl. v. a.

II. 80 de mĕsuri de bucate în boambe adecă 65 de cucuruz, şi 15 de grâu.

III. 8 stângini de lemne, şi cuartir liber în edificiul scoalei.

Doritorii de a ocupa acest post au a'şi înainta concursele lor instruite în sensul prescriselor statutului organic şi al dispoziţiunilor sinodale din 1873 şi a regulamentului congresual din 1878, la subscrisul până la terminul sus arĕtat. Concurenţii se aibă cunoscinţă şi despre limba maghiară şi sĕ fie cântăreţi buni.

Gurasada 7 Septemvre 1880.

În conţelegere cu comitetul parochial

Alecsiu Olariu m. p.,
adm. protopresbiter.

CONCURS.

La scoala greco-orientală română din comuna Poiana-sărată (Sósmező) comitatul Trei scaonelor (Háromszék) se deschide concurs pentru ocuparea următoarelor posturi învĕţătoresci: pe lângă emolumentele mai jos indicate.

1. Postul pe docinte în classa primă cu salariu anual de 100 fl v. a. şi lemne.

2. Postul de docent în classa 2 cu salariu anual de 200 fl val. aust. locuinţă liberă în edificiul scolar şi lemne pentru foc.

Doritorii de a concura la aceste posturi au de a înainta suplicele lor însoţite cu atestat de cualificaţiune la oficiul parochial gr. or. român din comuna sus numită până la 23 Septemvre a. c. st. v. observênd, că acei concurenţi, cari vor putè documenta facultatea lor pentru propunerea limbei maghiare, vor fi preferiţi.

Poiana-sărată în 7/19 Sept. 1880.

Ioan Balo m. p.,

Nr. 209. 1—3

CONCURS.

Staţiunea de învĕţătoriu din comuna noastră Căpâlna devenind vacantă se escrie pentru întregirea ei concurs cu termin până la 30 Septemvre 1880 st. v.

Salariul învĕţătoriului e 120 fl. cortel şi lemne pentru foc.

Doritorii de a îmbrăca această staţiune au sĕ'şi substearnă cererile provĕdute cu documentele ordonate de „statutul organic“ şi regulamentul congresual din anul 1878 inspecţiunei scolare districtuale gr. oriet. în Sebeş până la aretalul termin.

Căpâlna, 29 August 1880.

Comitetul parochial în conţelegere cu ppresbiterul ca inspector scolar.

Nr. 208. 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii de classa a III. din comuna Căpâlna, protopresbiteratul Sebeşului, se escrie pe basa înaltului ordin consistorial din 18 Martie 1880. Nr. 1097 B. de a doua oară concurs cu termin până la 11 Octomvre a. c. st. v.

Emolumentele parochiei sunt:

1. Dela 115 familii câte o ferdelă cucuruz în grăunţe, câte o veadră (ferie) de must mĕsurate cu mĕsurile vechi şi câte o ţi de lucru.

2. Lemne din pădurea comunei pentru ars în casă.

3. Venitul stolar regulat, aceste calculate laolaltă dau suma aproape de 400 fl. v. a.

Cei ce doresc a se aplica în această parochie sûnt avisaţi a'şi înainta suplicele lor înzestrate cu documentele prescrise de statutul organic şi regulamentul congresual din 1878. oficiului protopresbiteral gr. or. în Sebeş, până la presentatul termin.

Căpâlna, în 29 August 1880.

Comitetul parochial în conţelegere cu protopresbiterul.

Nr. 131. 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea a două posturi de învĕţători în comuna Romos ppresbiteratul Orăştiei se escrie concurs până la 28 Septemvre a. c. st. v.

Salariile împreunate cu aceste două posturi sûnt:

1. Pentru postul de învĕţătoriu primariu 280 fl. care se solvesce în rate lunare din alodiul comunei, şi lemne de încălḑit.

2. Pentru postul de adjunct 140 fl. din care 120 fl. din alodiul comunei ear' 20 fl. din lada bisericei şi lemnele necesare de încălḑit.

Pentru învĕţătoriul primariu se cere cunoascerea limbei maghiare, ear' pentru adjunct se cere sĕ scie bine tipicul bisericei, pentru că e deobligat a servì în strană în toate duminecile şi serbătorile.

Doritorii de a ocupa aceste posturi învĕţătoresci au de a'şi asterne petiţiunile lor în sensul statut. org. şi a regulamentului congresual, la dl ppresbiter în Orăştie până la 28 Septemvre a. c. în care ḑi se ţine şi alegerea.

Din şedinţa comitetului parochial gr. or. din Romos. Dat Romos 29 August 1880.

Pentru comitetul parochial:

Vasiliu Basarab m. p.,
paroch local şi preşed. al comit.

Nr. 1. 2—3

CONCURS.

Devenind vacant un post de învĕţător la scoala confesioanală din Pianul de sus protopresbiteratul Sebeşului, se escrie concurs pentru ocuparea acestuia cu termin până la 28 Septemvre 1880 st. v.

Salariul învĕţătoriului e pentru anul prim de probă 200 fl. v. a. cu prospect de a se înbunătăţi după întărirea definitivă a învĕţătoriului; Cuartir şi lemne pentru foc 2 stângini.

Doritorii de a ocupa acest post au a'şi adresa suplicile instruite după statutul organic şi a regulamentului congresual din 1878 la Oficiul protopr. gr. or. în Sebeş până la termin.

Dela concurenţi se asteaptă, sĕ se presente în vre-o duminecă sau sĕrbătoare în biserică spre a'şi arĕta desteritatea în cântare şi tipicul bisericesc.

Pianul de sus în 1 Septem. 1880.

Comitetul parochial
În conţelegere cu protopresbiterul.

Nr. 191 adm. prot. 1880. 2—3

CONCURS.

Devenind vacantă staţiunea învĕţătorească la scoala gr. or. din comuna Tătăresci pentru ocuparea acesteia se escrie concurs cu terminul până într'a 28 Septemvre st. v. 1880.

Emolumentele împreunate cu acest post sûnt:

I. În bani gata 100 fl. plătiţi în rate lunare.

II. Grădină de legumi lângă scoală.

III. Lemne 4 orgii, din cari are a se încălḑi şi scoala.

Doritorii de a ocupa acest post au a'şi asterne concursele, până la terminul sus indicat oficiului protopresbiteral în Gurasada conform „Statutului Organic" şi a dispositiunilor congresuale.

Gurasada, 3 Septemvre 1880.
În conţelegere cu comitetul parochial.

Alecsiu Olariu m. p.,
adm. protopopesc.

Nr. 54—scol. 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învĕţătoresci din subsemnatele comune bisericesci ale protopresbiteratului gr. or. al Bistriţei se escrie prin aceasta concurs până la 28 Septemvre a. c. v.

1. Pentru postul învĕţătoresc din comuna Borgo suseni cu salariu anual de 100 fl. v. a. cuartir şi lemne.

2. Pentru postul învĕţ. din comuna B. Mijloceni cu salariu anual de 200 fl. cuartir şi lemne.

3. Pentru postul învĕţ. din comuna Blaşfalĕul superior cu salariu anual de 100 fl. cuartir liber şi lemne de încălḑit.

4. Pentru postul învĕţătoresc în comuna Căila cu salariu anual de 100 fl. cuartir şi lemne.

5. Pentru postul învĕţ. în comuna Şimotelnic cu salariu anual de 100 fl. cuartir şi lemne.

Doritorii de a ocupa aceste posturi au de a'şi substerne suplicele instruite cu documentele recerute prin stat. org. până la datul sus însemnat subsemnatului oficiu ppresbiteral.

Oficiul ppresb. gr. or. al tract. Bistriţei.

Borgo-joseni, în 24 Aug. 1880.
În conţelegere cu comitetele scolare concernente.

Ioan Buzdug m. p.,
adm. protop.

CONCURS.

Devenind vacant postul de învĕţătoriu secundariu la scoala confesională gr. or. din Poplaca, protopresbiteratul Sibiiului I-iu, pentru întregirea acestui post se escrie concurs cu terminul până la 20 Septemvre anului curent st. v.

Emolumentele sûnt:

1. Salariu anual de 210 fl. v. a. solvind în rate din alodiul comunal.

2. Cuartir liber, şi folosirea grădinei scolare.

3. 3 orgii de lemne în natură pentru încălḑit.

Doritorii de a ocupa această staţiune avênd a se presenta în biserică în vre-o Duminecă s'au serbătoare înainte de alegere, au a'şi trimite suplicile lor instruite cu documentele prescrise de „Statutul organic" şi „regulamentul provisoriu" din anul 1878 oficiului ppresbiteral gr. or. al tractului Sibiiului I până la terminul indicat. Alesul va avè se ţină o strană în biserică în dumineci şi sĕrbători în decursul anului.

Poplaca în 31 August 1880 st. v.
În conţelegere cu oficiul ppresbiteral

2—3 *Comitetul parochial.*

Nr. 209 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea parochiei vacante de clasa a II în comuna Reşinari, unde s'au redus parochiele dela 4 la 3, se escrie cu aprobarea Ven. Consistor Archidiecesan din 27 Maiu 1880 Nr. 1642 B. concurs cu termin de 30 ḑile după prima publicare.

Venitele sûnt:

A treia parte din venitele ordinare stolare.

Concurenţii au sĕ trimită suplicile lor instruite în sensul prescriselor din Statutul organic şi din regulamentul congresual pentru parochiila P. O. Oficiu protopresbiteral al II, în Sibiiu.

Reşinari în 15 Iunie, 1880.

Comitetul parochial ortodocs-român, în conţelegere cu părintele administrator protopresbiteral tractual.

Nr. 115. 3—3

CONCURS.

La scoalele române de confesiunea greco-orientală din protopresbiteratul Gioagiului I., sûnt a se ocupa următoarele posturi învĕţătoresci:

1. Certeş cu salariu anual de 150 fl. v. a., cuartir în edificiul scoalei, şi lemne pentru foc de ajuns.

2. Hărău, cu salariu anual de 150 fl. v. a., cuartir în edificiul scoalei şi 2 orgii lemne de foc.

3. Fornadia, cu salariu anual de 100 fl. v. a., cuartir în edificiul scoalei, 1 ½ orgii lemne de foc, şi folosirea grădinei de scoală, loc arătoriu de 1040□°.

4. Boholţ, cu salariu anual de 100 fl. v. a., 10 fl. relut de lemne şi cuartir gratuit.

Concurenţii la aceste posturi au a'şi subşterne suplicele lor, provĕḑute cu atestatele de cualificaţiune, până inclusive 27 Ssptemvre st. v. a. c. la:

Oficiul ppresbiteral gr. or. al Gioagiului I.

Hondol, 30 August, 1880.

Vasilie Pipoş m. p.,
ppresb.

Nr. 32. 3—3

CONCURS.

La scoala normală gr. or. română din Orăştie se deschide concurs pentru următoarele posturi învĕţătoresci:

1. Două posturi de învĕţători cu salariu anual de câte 300 fl., şi cuartir liber.

2. Un post pentru o învĕţătoreasă cu salariu anual de 300 floreni.

În lipsa de concurente cualificate se va conferì acest post unui concurent — învĕţătoriu, care va avè calităţile recerute pentru ceilalţi doi învĕţători.

Pre lûngă salariele de 300 fl., fiecare învĕţătoriu va mai avè câte trei stângini de lemne, din cari însĕ sûnt de a se încălḑi şi localităţile de scoală.

Învĕţătoriul, care va putè conduce chorul în biserică, va primì o remunerăţiune de 50 fl. pe an.

Unul dintre învĕţători se va alege şi întărì de director conform regulamentelor în vigoare.

Acesta pentru agendele de direcţiune va avè un adaus de 150 fl. pre lûngă salariul anual.

Concurenţii au de a'şi instruì suplicele lor conform „Statut. organic" şi a regulamentului din an. 1878., în special au de a documenta, că au absolvat studiile pedagogice şi au susţinut esamenul de cualificaţiune. Cei cari vor arĕta mai mari cualificaţiuni de cât aceste, vor fi preferiţi.

Suplicele astfeliu instruite sûnt de a se adresa până în 25 Septemvre*) a. c. st. v. la comitetul parochial în Orăştie. (Broos, Szász-város).

Orăştie, 4 Septemvre, 1880.

Comitetul parochial.

*) In Nr. 105 din eroare s'a pus 15 Septemvre.

Nr. 196. 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea staţiunei învĕţătoresci la scoala confesională română gr. or. din Sebeşul mare protopresbiteratul Clujului, se escrie concurs până inclusive 21 Septemvre a. c.

Cu această staţiune este împreunat venitul următoriu:

1. Salariu în bani gata 200 fl. v. a., solvit din repartiţiune dela popor.

2. Usufructul grădinei de pomărit de 200□°.

3. Cuartir în edificiul scoalei.

4. Lemne de încălḑit necesare pentru învĕţătoriu şi scoală.

Doritorii de a ocupa această staţiune învĕţătorească sûnt poftiţi a'şi substerne concursele sale subscrisului până la terminul indicat instruite în sensul „Statutului organic şi al regulamentul provisoriu" congresual din 1878.

Cluj, 1 Septemvre, 1880.
În conţelegere cu comitetul parochial ca senat scolastic.

V. Roşescu m. p.,
protopresbiter.

Nr. 161. 2—3

CONCURS.

Conform resoluţiunei Măritului Consistoriu Archidiecesan dto 15 Iulie a. c. Nr. 2243 B. pentru ocuparea postului de capelan lângă neput nciosul paroch gr. or. din Budila, Ioan Ioanovici, în protopresbiteratul Heghigului se escrie concurs până la 30 Septemvre a. c.

Emolumentele sûnt:

a) din simbria preoţească dela 150 familii ⅓ parte.

b) din veniturile stolare preoţesci ½ parte.

c) din pămĕnturile parochiale de 1000,□°. ⅓ parte.

d) din fĕnaţurile parochiale de 6 care fĕn ⅓ parte.

e) din grădin'a parochială ⅓ parte toate aceste venituri dau anual suma de 160 fl. v. a.

Doritorii de a reflecta la acest post sûnt avisaţi, ca conform regulamentului congresual pentru parochii, sĕ'şi astearnă suplicile sale în terminul indicat mai sus, — oficiului protopresbiteral gr. or. al Heghigului în Elöpatak.

Elöpatak la 21 August 1880.
În conţelegere cu comitetul parochial.

Ioan Moga m. p.,
adm. prot.

Nr. 1416 1880. 3—3 [53]

Publicaţiune!

La 2 Octomvre a. c. st. n. la 9 oare ante ameaḑi se vor esarênda pe cale de licitaţie publică în cancelaria comunală din Reşinari **regalele comunei** pe periodul de **3 ani** următori **1881, 1882** şi **1883** şi adecă:

1. Eserciarea dreptului de cârcimărit în Reşinari şi comuna filială Riulsadului, împărţit, în 5 ferdele cu câte două cârcime în fie-care ferdelă.

2. Moara din sus provĕḑută cu 3 roate, moara din jos provĕḑută cu 2 roate şi moara dela „Peatra varului" provĕḑută cu 2 roate.

Aceasta se aduce la cunoscinţa publică cu aceea observare, că condiţiile de licitaţie se află spre vedere publică în cancelaria comunală până la ḑiua defiptă de esarêndare.

Reşinari 13 Septemvre 1880

Primăria comunală.

Sz. 187. 1880. 3—3 [53]
hagy.

Hirdetmény.

Alólírt kir. közjegyző mint törvényszéki biztos részéröl ezennel közhirré tétetik, miszerént f. é. September 24-én délelötti 9 órakor, helybéli néhai Andronic Demeter hagyatékához tartazó lóvak, kocsik, szekerek, hámok és szekérszerszámokból álló ingóságok, készpénz lefizetés melett, nyilvános árverés utján, a hagyatéki házban, helyben disznodi utcza 36 h. sz. a. eladatni fognak, miröl venni szándékozók ezennel értesitetnek.

Nagy-Szeben 1880 September 15-én.

Gundhart Frigyes m. p.,
nagyszebeni magy. kir. közjegyző.

Ernatic de vite.

Pe moşia Darabani, judeţul Dorohoi, găsindu-se fĕn de cea mai bună cualitate şi păşune inbelşugată şi întinsă, — mocanii cu oi, cai, sau ori-ce alt soiu de vite sûnt primiţi la ernatic cu condiţiunile cele mai favorabile. Atât în privirea îndemânărilor cât şi a preţului a se adresa direct la Curtea moşiei. [51] 4—6

Redactor respunḑĕtor: **Nicolau Cristea.** Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.